

gre» no sigui més que una falsa etimologia dels arxivers de Solsona: sigui Serra o més aviat dels seus heu-eres que han publicat el volum pòstum.

Pel que fa al *Bonner* de Gósol, queden refutades les hipòtesis etimològiques *Boc Ner* 'negre' i *Bosco* ⁵ *negre* i alguna altra que es podria fer (APOLLINARIUS NP); d'altra banda ben supèrflues perquè la bona etimologia MOLINARIU queda ben establerta i inobjectable. I alhora recolza en el paral·lel de MOLINELLUS > *Bonnell*.

Un nom paral·lel a *Bolner/Bunner* ha existit, en femení plural, a l'alt Rosselló: *Les Boneres* pda. rural a la zona d'Illa de Tet, que m'assenyala (1967) un amic filòleg illenc, Joan Marty (el restaurador dels versos de Saïsset); com que en els parlars rossellonesos la *l* implosiva es vocalitza, o es fon amb *o* precedent, en aquest hi ha *n* senzilla.

Bonnin, V. *Bon-* adj.

BONO

Nom d'un dels pobles de la vall de Barravés (alta Ribagorça).

PRON. POP.: *bóno*, oït sempre així per Coromines i per Terrado, allà mateix i als pobles de la rodalia.

DOC. ANT. 978: «Ato de *Bonnobe*» figura com a subscriptor d'un document de Lavaix (Serrano, *Noticias Rib.*, 397). En el *Libre dels morabatins* de 1385 apareix ja amb la forma *Bòneu*: «los desus dits lochs de la Vall de Varraues, ço és Montanuy, Àrreu, Ginast, Forcat, Vinyal, Stet, *Bòneu*, Anet» (Camarena, *Focs i Morabatins*, 77, 14).

ETIM. L'etimologia del nom va ser ben establerta ja fa anys per Coromines (cfr. *E.T.C.* II, 68 i *Lleures*, p. 201). Tenint en compte que *Canillo* apareix com *Kanillaue* (a. 839) i *Chanillau* (a. 952) en documents antics i que *Ordino* té les formes *Hordinau* ⁴⁰ (a. 839) i *Ordinau* (a. 1052), podem pensar en un basc ribagorçà *BÚNO-BE 'sota el puig'. Per al sufix basc *-be*, vegeu el que hem dit s. v. *Boabi*. L'element inicial pot ser el mateix que el català *bony*, que en la zona pirinenca té l'accepció oronímica de 'cim arrodonit d'una muntanya'. El *DECat*, s. v. *Bony*, estudia detalladament el mot i les seves relacions amb altres formes fora del domini català. El basc actual *muno* «colina», que deu tenir el mateix origen, està ben representat en l'onomàstica eusquèrica: *Munabe*, *Munagaray*, *Munoa*, *Eyheramuno*, *Iramuno*, *Unamuno*. Vari-⁵⁰ant d'aquest deu ser la forma *buno*, que Mitxelena identifica en *Garbuno* i *Larrondobuno* (cfr. *Apellidos vascos*, 458).

Bono està edificat al peu d'un gran massís de figura arrodonida, que comença al Pas del Mardà, assoleix la seva altitud màxima en el Tossal de les Volandretes, i la part més prominent d'aquest massís és el Puntal de Costabella, al qual, precisament, es podria referir el nom BÚNO-BE. X. T.

Bonremei, V. *Mont-rebei* *Bonrepòs*, *Bonretorn*, V. *BON-* adjectiu

LES BONS

Poblet d'Andorra, agr. al mun. d'Encamp, 2 k. vall amunt '538 × '25.

PRON. MOD.: *lezbóns*, oït a uns caçadors d'Encamp; id. a La Mosquera (1952).

DOC. ANT. 1162: «Ioannes de *Labeos* et G. Pontii de *Labeos*» figurant entre els homes d'Encamp (Valls Tab., *Priv. Pirin.*: *Andorra*, 389); 1176: *Lebedos* --- *Lobedos* --- *Lobedonç* --- *Lobedons* --- (Valls, o. c. 399); 1176: «R. Presbiter de *Lobedos* --- A. de *Lobedos*» (sic) --- (Baraut, *Cart. d'Andorra* I, núm. 76, p. 225.1, 6); 1218: «alia terra est a la insola de Moschera et affrontat in terra de P. Mir de *Lobedons*» (*Cart. de Tavèrnoles*, p. 203 (11), i *Cart. d'Andorra* II, número 27); 1275: *Lobons* (Valls, o. c. 412); 1275: «de parochia de Anorra --- Sesponh ---, de parochia de Encamp --- Martinus de *Lobons* ---» (*Cart. And.* I, p. 300.2); 1289: «--- in loco dels *Lobaons* d'Encamp» (id. I, 341.3f); Ss. XIII-XIV: «apud *Lobaons* --- mansus I. Mir *Lobaons* ---» (*Cart. And.* I, núm. 142, p. 345.5f ss.).

ETIM. En *E.T.C.* II, 25 (reproduint el meu art. de *Travaux Cl. Brunel*, 1955, 288-310) deia: «El nom del poble que avui es diu *Les Bons*, edificat sobre dues grans penyes, --- deu venir d'un llatí *LAPIDONES, pl. augmentatiu de LAPIS, -IDIS, 'pedra', que degué canviar-se en *Labeons*, *Labons*; i, separant la primera síl·laba, presa per l'article, *Les Bons*; tal com un altre derivat de LAPIS, a saber *LAPIDELLOS, va donar en manera anàloga, *La Baells*, poble del Berguedà».

La vista del poble, ja des de la carretera és realment impressionant: les penyes sobresurten, i fins mig-tapen el petit caseriu del poble, com es pot comprovar també amb les postals, que venen allí i que he tingut a la vista. Es pot dir que el poble té encara consciència que aquí no entra per res l'adj. *bo*, *bons*, a desgrat de l'enganyosa grafia corrent, puix que no pronuncia *bòns*, com en l'adj., sinó *bóns* amb vocal tancada.

El detall fonètic de les *MENC. ANT.* és comprensible enterament si tenim en compte que hi pot haver, en part, inadvertència de la tilde de *-òs*; en tot cas, si s'arribà a pron. *-òs* sense la *n*, seria passatgerament per la fluctuació pròpia d'un parlar que ja es troba a la ratlla del llgd. (on *-ONES*, *-ANOS*, donen *-òs*, *-às*). En part la *A* de la síl·laba inicial apareix mantinguda en les grafies més antigues, en part hi hagué assimilació *-a-a-ó* > *-o-o-ó*, seguida parcialment de metàtesi *-a-o-* > *-o-a-*; les formes *Lobaons/Lobedons*, són també, doncs, testimoni indirecte del *Labedons* etimològic.

Hi ha una altra pista etimològica concebible que no convé deixar en silenci. Jo mateix hi he cavil·lat llargament, entre altres raons, a causa de la rectificació que vaig fer a l'etim. que, en aquell treball, havia suggerit (amb gran dubte) per al veí poble de *Sispony*. En lloc del tempteig que hi feia, en realitat insostenible